

ligning at afgøre, hvorvidt der rettelig bør ske likvidationsbeskatning efter stk. 1.

Ifølge aktieavancebeskatningslovens § 2 b medregnes fortjeneste eller tab på andelsbeviser m.v. i andelsbeskattede andelsforeninger ved indkomstopgørelsen, uanset ejertidens længde. Reglerne i § 2, § 2 a, § 2 c, §§ 3-9 og § 13 finder ikke anvendelse. Skatteministeren kan dog i det enkelte tilfælde tillade, at fortjeneste ved afståelse af andelsbeviser m.v. ikke medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst, men beskattes efter aktieavancebeskatningslovens almindelige regler, hvis foreningen er stiftet før den 22. maj 1987, og det må anses for godtgjort, at afståelsen ikke er sket for at undgå beskatning efter reglerne om likvidationsudlodning.

De gældende betingelser for at få dispensation fremgår af pkt. 8.4 i cirkulære nr. 137 af 19. juli 1994, som ændret ved cirkulære af 20. december 1995, om aktieavancebeskatningsloven:

Det følger af cirkulæret, at efter § 2 b, stk. 5, kan der dispenseres for beskatningen efter § 2 b ved afståelse af andelsbeviser, hvis andelsforeningen er stiftet før den 22. maj 1987. Der kan ikke opnås dispensation for beskatning efter § 2 b ved udlodning af likvidationsprovenu. Det er derfor en betingelse for dispensation, at det må anses for godtgjort, at afståelsen ikke er sket for at undgå likvidationsbeskatningen efter § 2 b, stk. 1. Virkningen af en dispensation er, at de almindelige regler i aktieavancebeskatningsloven finder anvendelse.

Dispensation kan kun gives for den enkelte afståelse. F.eks. kan dispensation ikke gives for fremtidige afståelser i en bestemt forening.

Ved afgørelsen af, om der skal gives dispensation, ses der på de samlede omstændigheder omkring afståelsen. Forhold, der i den forbindelse tillægges betydelig vægt, er, hvorvidt overdragelsen af andelen sker sammen med overdragelse af virksomheden (som videreføres) eller i forbindelse med driftsomlægning eller virksomhedsophør, hvor erhververen reelt er i stand til at udnytte andelen som et naturligt led i sin virksomhed, idet erhververen f.eks. driver samme slags virksomhed som overdrageren. Indtræder erhververen ved at overtage andelen i en forpligtelse til at levere eller aftage et produkt, taler dette for, at overtagelsen sker som led i en erhvervsvirksomhed.

Såfremt der er tale om salg af andelen til den udstedende andelsforening, kan der som udgangspunkt ikke meddeles dispensation, idet et sådant tilbagesalg må sidestilles med en delvis likvidation. Hvis det efter andelsforeningens vedtægter er et krav, at overdragelsen af andelen skal ske gennem foreningen, således at

overdragelsen dels vil fremtræde som en overdragelse fra andelshaveren til andelsforeningen dels som en overdragelse fra andelsforeningen til en erhverver, der reelt er i stand til at udnytte andelen som et naturligt led i sin virksomhed, dvs. situationen reelt er den, at andelsforeningen alene optræder som formidler, vil der dog alt efter omstændighederne kunne gives dispensation.

For at undgå forsøg på omgåelse af beskatning gennem vedtægtsændringer efter lovens ikrafttrædelse, kan der ikke meddeles dispensation, såfremt overdragelse af andele, herunder overdragelse gennem andelsforeningen, kan finde sted som følge af en vedtægtsændring efter den 22. maj 1987.

En række samtidige overdragelser foretaget af flere andelshavere i samme andelsforening vil kunne indiciere, at overdragelsen sker med henblik på at undgå beskatning af likvidationsprovenu. I sådanne tilfælde bør der derfor kun under ganske særlige omstændigheder gives dispensation.

Hvis andelsforeningens medlemskreds overvejende består af medlemmer, der er indbyrdes økonomisk forbundne, kan der ikke meddeles dispensation. Dette vil f.eks. være tilfældet, såfremt den overvejende del af medlemskredsen består af koncernforbundne selskaber, søsterselskaber eller selskaber ejet af samme aktionærkreds.

Er der tale om afståelsessummer, som er omfattet af ligningslovens § 16 B, stk. 1, forudsætter beskatning af fortjeneste eller tab vedrørende afståelsessummer efter de almindelige regler i aktieavancebeskatningsloven, at der efter de gældende regler gives dispensation efter såvel ligningslovens § 16 B, stk. 2, som efter aktieavancebeskatningslovens § 2 b, stk. 5. I sådanne situationer vil dispensation efter § 2 b, stk. 5, dog som udgangspunkt være udelukket, idet udbetaling af sådanne afståelsessummer normalt må sidestilles med en delvis likvidation.

Det foreslås, at andelsforeninger, der er omfattet af selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 3, og som er stiftet før den 22. maj 1987, ikke længere skal søge om dispensation fra beskatning efter stk. 1. Det vil sige, at fortjeneste ved afståelse af andelsbeviser m.v. i det kalenderår, hvori andelsforeningen endeligt opløses, eller det forudgående kalenderår som udgangspunkt bliver behandlet efter aktieavancebeskatningslovens almindelige regler, jf. stk. 4.

Dette vil imidlertid ikke gælde, såfremt skattemyndigheden efter en konkret vurdering i henhold til de gældende retningslinier finder, at der er tale om en afståelse for at undgå beskatning efter stk. 1.